

گفت‌وگو

عکس: علی محمدی / ایران

گفت‌وگو با دکتر مسعود کرباسیان درباره آثار جوزف استیگلیتز
به بهانه انتشار ترجمه دو کتاب «علم اقتصاد و جامعه خوب» و «مردم، قدرت و منافع»

مصلح سرمایه‌داری

● شما از پیشگامان ترجمه کتاب‌ها و معرفی آرای جوزف استیگلیتز در ایران هستید و دو کتاب «تجارت منصفانه برای همه» و «نگاهی نو به جهانی شدن» او را ترجمه کرده‌اید. بنا به چه ضرورت و نیازی سراغ ترجمه کتاب‌های استیگلیتز رفتید و آثار او در ایران چه روندی طی کرد که مورد اقبال واقع شد، به گونه‌ای که در حال حاضر بیشتر کتاب‌هایش ترجمه شده است؟

من در سال ۱۳۷۱ مسئول کمیته «بررسی اثرات عضویت ایران در سازمان جهانی تجارت» شدم که به مدت سه سال طول کشید و یک گزارش ۵ هزار صفحه‌ای استخراج و به هیأت دولت و مقامات عالی نظام تحویل شد. در آنجا تحلیلی انجام و قرار شد مذاکرات برای عضویت آغاز شود ولی متأسفانه در دولت اتفاقاتی رخ داد که هنوز هم کار معطل مانده است. چرایی این مسأله در جای خود قابل بررسی است اما همان زمان متوجه شدم «سازمان جهانی تجارت» را نباید به عنوان یکی از موضوعات جهانی شدن (Globalization) در نظر گرفت. مانند همه

منصفانه برای همه» و «نگاهی نو به جهانی شدن» جوزف استیگلیتز هم هست، درباره آثار او صحبت کردیم. کرباسیان نقش مهمی در معرفی آثار و اندیشه‌های جوزف استیگلیتز در ایران ایفا کرده و از آنجا که هم در عرصه سیاست‌گذاری و مدیریت اجرایی نقشی فعال داشته و هم دلبسته دانش و کتاب است، شاید بتوان گفت بهترین شارح و مفسر استیگلیتز در ایران است. البته مطالعات او محدود به حوزه اقتصاد و سیاست نیست و پیگیر جدی کتاب‌های دیگر حوزه‌های علوم انسانی و حتی رمان هم هست؛ اصطلاحاً یک کتاب‌باز حرفه‌ای است و از کتاب‌های پیشنهادی‌اش این امر کاملاً مشخص است. این گفت‌وگو به بهانه انتشار ترجمه‌های تازه‌ای از آثار استیگلیتز انجام شده اما فراتر از بررسی این ترجمه‌ها، فرصتی فراهم شد تا به مرور تحولات فکری در حوزه جهانی شدن، نقد نئولیبرالیسم، جایگاه نهادهای بین‌المللی اقتصادی و نیز تبیین اهمیت رویکردهای مبتنی بر برابری که استیگلیتز به آنها نظر داشته است، بپردازیم.

بیزن موموند | دبیر «ایران کتاب»

جوزف استیگلیتز یکی از برجسته‌ترین اقتصاددانان معاصر است که با دریافت جایزه نوبل اقتصاد در سال ۲۰۰۱ به دلیل پژوهش‌هایش در زمینه «اطلاعات نامتقارن»، به شهرت جهانی دست یافت. اهمیت استیگلیتز صرفاً به دستاوردهای نظری‌اش محدود نمی‌شود، بلکه به دلیل حضور فعال او در نهادهای مهم بین‌المللی مانند بانک جهانی و نقدهای صریح و مستندش به سیاست‌های اقتصادی نئولیبرالی، جایگاهی ممتاز میان منتقدان درون‌ساختار نظام سرمایه‌داری پیدا کرده است.

در این گفت‌وگو با دکتر مسعود کرباسیان، رئیس کل گمرک (۱۳۹۶-۱۳۹۷)، وزیر اقتصاد (مرداد ۱۳۹۶- شهریور ۱۳۹۷) و مدیرعامل شرکت ملی نفت (آبان ۱۳۹۷- شهریور ۱۴۰۰) که مترجم دو کتاب «تجارت